U I T S P R A A K 1 7 - 3 5 5

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake

het beroep van [naam], appellante

tegen

de Examencommissie Institute of Security and Global Affairs, verweerder

1. Ontstaan en loop van het geding

Met de op 30 oktober 2017 ingekomen brief van 22 oktober 2017 tekent appellante beroep aan tegen het besluit van verweerder van 12 oktober 2017, waarbij het verzoek om de Thesis CSM in het Nederlands te mogen schrijven, is afgewezen.

Door appellante wordt - kort weergegeven – aangevoerd dat zij haar masterscriptie in het Nederlands wil schrijven. Zij geeft aan dat de studieadviseur heeft gezegd dat ze aan de examencommissie kon vragen of ze de scriptie in het Nederlands mag schrijven. Haar scriptiebegeleider heeft haar daarom geadviseerd de scriptie in het Nederlands te schrijven. Appellante merkt op dat het schrijven van de scriptie het leerproces zal verstoren.

Partijen hebben gesprekken gevoerd om een minnelijke schikking te bewerkstellingen. Deze gesprekken hebben er niet toe geleid dat het beroep is ingetrokken.

Bij brief van 20 november 2017 is een verweerschrift ingediend. Daarin is aangegeven dat in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) is neergelegd dat het onderwijs in het Engels wordt gegeven. Voorts is in de Regels en Richtlijnen van de examencommissie (R&R) vastgelegd dat in de e-Studiegids en OER is neergelegd hoe de tentamens zijn vormgegeven. Verweerder verwijst naar de Richtlijn Taalbeleid en de Gedragscode Voertaal van de universiteit. In voornoemde richtlijn is opgenomen dat daar waar een Nederlandstalige scriptie meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep, de Examencommissie toestemming geven kan om de eindscriptie in het Nederlands te schrijven. Verweerder geeft aan dat appellante geen argumenten heeft aangeleverd die ervoor zorgen dat de scriptie geschreven in de Nederlandse taal

Secretariaat: Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
Telefoon 071 527 33 07 / 071 527 81 18

meer 'recht doet aan de inhoud' en dat de scriptie ook in het Engels geschreven kan worden. De 'doelgroep' waar de richtlijn naar verwijst, is niet de organisatie waar het onderzoek (de Nationale Politie) naar is verricht, maar zijn de eerste en tweede lezer en de opleiding in algemene zin.

Verweerder geeft verder aan dat er, mede vanwege een wijziging van examencommissies, nog geen vaststaand beleid is ontwikkeld, maar dat het beleid van de vorige examencommissie slechts wordt toegepast op studenten die vóór 1 februari 2016 zijn begonnen. Studenten die voor 1 februari 2016 begonnen kunnen onder omstandigheden wel de scriptie in het Nederlands schrijven.

Het beroep is behandeld op 6 december 2017 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellante is in persoon ter zitting verschenen. Namens verweerder is [naam], verschenen.

2. De overwegingen ten aanzien van de ontvankelijkheid

Met de op 30 oktober 2017 door het College ontvangen brief van 22 oktober 2017 heeft appellante tijdig beroep ingesteld tegen het besluit van 12 oktober 2017. Het beroepschrift voldoet ook overigens aan de daaraan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht ("Awb") en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ("WHW") gestelde eisen, zodat het administratief beroep ontvankelijk is.

3. Wet- en Regelgeving

Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek.
Artikel 7.2. Taal
Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking van de eerste volzin kan een andere taal worden gebezigd:

a. wanneer het een opleiding met betrekking tot die taal betreft,
b. wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of
c. indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode.

Gedragscode Voertaal van de Universiteit Leiden
4. De masteropleiding
4.1 In de masteropleiding is de voertaal, indien functioneel, het Engels dan wel een andere taal. Het Engels, dan wel een andere taal, als voertaal kan als functioneel worden beschouwd indien het, in termen van het te bestuderen

wetenschapsgebied of de voorbereiding op een werkveld of beroepsloopbaan, gaat om een internationaal georiënteerde opleiding of als de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt.
4.2 Indien de voertaal het Nederlands is, kunnen onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de toetsen, in het Engels dan wel in een andere taal, worden aangeboden indien:
a. buitenlandse docenten het onderdeel verzorgen,
b. het onderdeel facultatief van aard is en als faciliteit aan Nederlandstalige studenten wordt aangeboden,
c. het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in het Engels, dan wel een andere taal, te spreken en te schrijven.
4.3 Indien de voertaal het Engels is kunnen onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de toetsen, in een andere taal worden aangeboden indien het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in een andere taal te spreken en te schrijven.
[…]

5.2 Als een faculteitsbestuur ten aanzien van een opleiding, of onderdelen van een opleiding, gebruik wenst te maken van een andere voertaal dan het Nederlands wordt dit tevens vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van de betreffende opleiding.

Richtlijn Taalbeleid
(a) Onderwijstaal
1. De ‘Gedragscode Voertaal’ regelt de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de taal waarin wordt getoetst en geëxamineerd, hierna te noemen: de voertaal, voor de opleidingen van de Universiteit Leiden. De Gedragscode is beschikbaar via
https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/gedragscode-voertaal
2. Opleidingen dragen er zorg voor dat alle vakken of onderdelen van vakken die in het Engels worden aangeboden, ook daadwerkelijk in het Engels worden gedoceerd. Ook de eindscripties van Engelstalige opleidingen worden in beginsel geschreven in de Engelse taal. Het einddiploma van een Engelstalige opleiding impliceert tenslotte ook dat de opleiding in het Engels volbracht is. Daar waar een Nederlandstalige scriptie meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep kan de Examencommissie toestemming geven om de eindscriptie in het Nederlands te schrijven.

Course and Examination Regulations Masters Programme Crisis and Security Management 2017-18 (OER)

Article 2.8 **Language of instruction**

In accordance with the Code of Conduct on the Language of Instruction and Examination[4] the language of instruction and examination in the programme is *English*. Students are expected to have an adequate command of the language(s) of instruction and examination in the programme, in accordance with the requirements stated in Article 5.2.3. As appropriate, the Faculty publishes OER in English for English-taught programmes.

Rules and Regulations of the Board of Examiners of the Institute of Security and Global Affairs (R&R) Chapter 4 Assessments
Article 4.1 Format of the examinations 4.1.1 The format of the examinations is laid down in the OER and the e-Prosepectus. In exceptional cases, the Board of Examiners may decide, in consultation with the examiner, that an examination will be held in a format other than that stated in the OER. On behalf of the Board of Examiners, the examiner will announce the format in which the examination will be held at least 25 working days before the examination date.
4.1.2 The Board of Examiners may agree to an alternative method of examination than has been laid down in the OER, if the student submits a reasoned request to this effect. The Board of Examiners will decide on this, after consultation with the examiner, within 20 working days after receipt of the request.

OL: Willem, als ik het goed heb, staat er ergens dat als de voertaal niet het Nederlands is dat in de OER moet worden bepaald. Wellicht goed die bepaling ook op te nemen. Ik vermoed dat het de Gedragscode of Richtlijnen is.

4. De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het beroep richt zich tegen het besluit van 12 oktober 2017, waarbij het verzoek om de Thesis CSM in het Nederlands te mogen schrijven, is afgewezen.

Niet in geding is dat, zoals vereist in de Gedragscode Voertaal, in de OER is vastgelegd dat het onderwijs en de tentaminering van de opleiding Crisis and Security Management in de Engelse taal plaatsvindt. Voor deze opleiding geldt derhalve als uitgangspunt dat ook tentamens in het Engels moeten worden afgelegd.

In de Richtlijn Taalbeleid is in dit kader opgenomen dat ook de eindscripties van Engelstalige opleidingen in beginsel geschreven worden in de Engelse taal. Daarbij is het voorbehoud gemaakt dat in geval een *Nederlandstalige* scriptie meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep de Examencommissie toestemming kan geven om de eindscriptie in het Nederlands te schrijven.

Ter zitting heeft appellante toegelicht dat zij in oktober 2015 op een open dag is geweest om zich te oriënteren op deze opleiding. Zij heeft toen specifiek gevraagd

naar de mogelijkheden van het schrijven van de scriptie in het Nederlands, omdat zij wegens haar dyslexie meer moeite heeft met schrijven in de Engelse taal. Haar is toen medegedeeld dat het schrijven in de Nederlandse taal onder omstandigheden mogelijk was. Dit heeft ertoe geleid dat appellante zich op, dan wel kort na de open dag voor de opleiding heeft ingeschreven. Uit het verweerschrift en wat ter zitting is besproken, blijkt dat de toenmalige examencommissie het schrijven in de Nederlandse taal daadwerkelijk toestond.

De huidige examencommissie, verweerder, is vanaf 1 september 2017 ingesteld en heeft tot nu toe geen beleidsregels vastgesteld over het al dan niet toestaan van het schrijven van de scriptie in het Nederlands. Daarmee is geen verdere invulling gegeven aan de Richtlijn Taalbeleid en de vraag wanneer een Nederlandstalige scriptie “meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep”. Derhalve dienen dergelijke verzoeken beoordeeld worden aan de individuele omstandigheden van het geval en dient verweerder ook per geval een individuele beoordeling te geven waarom het verzoek niet voor inwilliging in aanmerking komt. Een enkele verwijzing naar een – kennelijk – vaste bestuurspraktijk, dat echter nergens is vastgelegd, is onvoldoende. Dit betekent reeds dat het bestreden besluit niet kan worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde motivering en daarom in strijd met artikel 3:47 van de Awb is genomen. Vernietiging op deze grond kan evenwel achterwege blijven, als blijkt dat het besluit wel berust op een deugdelijke motivering, maar die motivering alleen niet in het bestreden besluit is vermeld.

Ter zitting heeft verweerder aangegeven het uitgangspunt te hanteren dat nimmer toestemming wordt verleend voor het schrijven van een scriptie in het Nederlands. Zoals hiervoor is opgemerkt, is dit uitgangspunt niet neergelegd in een beleidsregel. Zou dat echter wel zijn gebeurd, zou verweerder daarmee de grenzen van een redelijke beleidsbepaling hebben overschreden, zodat die beleidsregel buiten toepassing moet blijven. Wat bij beleidsregel niet kan, kan zeker niet bij wege van een niet vastgelegde vaste bestuurspraktijk.

Zodanige beleidsregel gaat immers voorbij aan de uitdrukkelijke wens van het College van Bestuur, zoals neergelegd in de Richtlijn Taalbeleid en waarmee recht wordt gedaan aan het uitgangspunt dat het onderwijs- en tentaminering van uit de Openbare Kas bekostigde opleidingen in het Nederlands plaatsvindt en dat onderwijs- en tentaminering in een andere taal de uitzondering is. Bij de beoordeling of in een scriptie in het Nederlands mag worden geschreven, dient verweerder zich derhalve onverkort te houden aan het in de Richtlijn Taalbeleid neergelegde criterium op grond waarvan dat wordt toegestaan, als een Nederlandstalige scriptie meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep.

Het categorisch uitsluiten van de mogelijkheid een scriptie in het Nederlands te sluiten gaat eveneens voorbij aan het uitgangspunt van deze universiteit dat ook studenten met een functiebeperking, zoals bijvoorbeeld dyslexie, zonder onnodige obstakels moeten kunnen studeren. Eén van de maatregelen die de examencommissie gelet op artikel 6.5 van de OER in dat kader in beginsel zal

moeten toestaan, is het in het Nederlands schrijven van een scriptie, althans als dat door of vanwege het Fenestra Disability Centre noodzakelijk wordt geacht.

Verweerder heeft ter zitting naar voren gebracht dat de zinsnede “meer recht doet aan de inhoud en de doelgroep” als volgt moet worden uitgelegd. De woorden “meer recht doet aan de inhoud” neemt niet weg dat ook een scriptie die een specifiek Nederlands onderwerp betreft in het Engels kan worden geschreven. Voor zover voor Nederlandse begrippen geen tegenhanger in het Engels bestaat, moet de student zelf Engelse begrippen introduceren. Ook in het Nederlands gehouden interviews en ingevulde vragenlijsten dienen in het Engels te worden vertaald. Het schrijven van de scriptie in het Nederlands heeft derhalve geen meerwaarde. Met “doelgroep”, aldus verweerder, wordt niet bedoeld de Nationale Politie, in wiens opdracht het onderzoek wordt verricht en de scriptie wordt geschreven, maar ziet op de opleiding CSM en de eerste en tweede lezer. Verweerder gaf daarbij aan dat ook eerste en tweede lezers van de opleiding die de Nederlandse taal niet machtig zijn, ook in staat zouden moeten zijn de scriptie te lezen.

Het College volgt verweerder hierin niet. Het onderwerp van de scriptie, een onderzoek over *Meldingen proces verwarde personen* is – naar door appellante onweersproken is gesteld – een specifiek Nederlands onderwerp en betreft een problematiek die zich buiten Nederland niet voordoet. Naast het feit dat het onderzoek wordt verricht in opdracht van een Nederlandse organisatie, wordt er in die organisatie Nederlands gesproken en ook nog eens vakjargon gebruikt die zich niet leent om op eenvoudige wijze in het Engels te worden vertaald, wat afbreuk doet aan de kwaliteit van de scriptie. Inherent aan het onderwerp is daarom dat ook interviews in het Nederlands plaatsvinden, de taal waarin de geïnterviewden zich het beste kunnen uitdrukken. De conclusies van het onderzoek en eventuele aanbevelingen zijn verder ook in de eerste plaats bestemd voor de 'opdrachtgever', de Nationale Politie. In dit geval is derhalve sprake van een onderwerp dat zich juist bij uitstek wél leent om in het Nederlands te worden geschreven.

Ook kent het College een andere betekenis toe aan de doelgroep en vermag het niet in te zien dat, als het College van Bestuur daarmee uitsluitend de opleiding beoogd had, het dit niet met zoveel worden in de Richtlijn had verwoord. Los daarvan kan verweerder niet met vrucht staande houden dat alleen de opleiding de doelgroep is van mede onder haar verantwoordelijkheid uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek. Veeleer ligt het in de rede de opleiding juist niet als de doelgroep van – in zekere zin – eigen wetenschappelijk onderzoek aan te merken. Het komt het College voor dat, gegeven het feit dat het onderzoek is verricht in opdracht van de Nationale Politie, zij primair de doelgroep van de scriptie vormt, naast eventuele andere – gelet op de aard van het onderzoek – Nederlandse wetenschappers.

De door verweerder naar voren gebrachte praktische bezwaren in verband met het kunnen beoordelen van de scriptie leiden niet tot een ander oordeel. Nog daargelaten dat de eerste en tweede lezer reeds hebben aangegeven dat zij er geen bezwaar tegen hebben dat de scriptie in het Nederlands wordt geschreven, is het aan verweerder om voor Nederlandstalige vervanging te zorgen, mocht één van beide uitvallen.

Naar het oordeel van het College leiden de omstandigheden die appellante heeft aangevoerd er dan ook toe dat haar moet worden toegestaan de scriptie in het Nederlands te schrijven.

Daar komt bij dat appellante onweersproken heeft gesteld dat zij zich in oktober of november 2015 heeft ingeschreven voor de opleiding, mede nadat haar was medegedeeld dat de scriptie in het Nederlands kon worden geschreven. Zij is de opleiding gestart in 2016 en heeft destijds ook van haar studieadviseur vernomen, in het gesprek waarin haar dyslexie werd besproken, dat het mogelijk is de scriptie in het Nederlands te schrijven. Nog daargelaten of verweerder voor studenten die aan de opleiding zijn begonnen voordat zij de bevoegde examencommissie was geen overgangsregeling had moeten treffen, is hierdoor bij appellante een verwachting geschept die later niet bij haar is weggenomen, ook niet op het moment dat verweerder als nieuwe examencommissie werd aangesteld.

Gezien het voorgaande berust het besluit niet op een draagkrachtige motivering die alleen niet in het besluit is vermeld. Verweerder heeft dan ook in strijd met het recht gehandeld door het verzoek van appellante af te wijzen. Het besluit dient daarom onder gegrondverklaring van het beroep te worden vernietigd. Verweerder dient binnen één week na ontvangst van deze uitspraak en met inachtneming van wat daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen. Als appellante zich met dat besluit niet kan verenigen, kan zij zich opnieuw tot het College wenden.

5. De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

I. verklaart het beroep gegrond;
II. vernietigt het besluit van 12 oktober 2017;
III. draagt verweerder op om binnen één week na verzending van deze uitspraak en met inachtneming van wat daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen op het verzoek van appellante en dit door toezending aan haar bekend te maken;
IV. verstaat dat door verweerder een afschrift van dit besluit aan de secretaris van het College wordt gezonden.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), mr. C. de Groot, D.E. Mulder LLM BA, dr. K. Beerden en M. Heezen (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. W.J. de Wit.

mr. O. van Loon,
voorzitter

mr. W.J. de Wit,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: